

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ
КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

кафедра кримінального права

Статус дисципліни: вибіркова
Рівень вищої освіти: другий (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень
Ступінь вищої освіти: магістр
Галузь знань: 08 «Право»
Спеціальність: 081 «Право»
Освітня програма: Право
Форми здобуття вищої освіти: денна, заочна
Мова навчання: українська
Форма підсумкового контролю: залік

МОСТЕПАНЮК Людмила Олександрівна, доцент кафедри кримінального права,
кандидат юридичних наук, доцент

Профайл: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&view_op=listUEAAAAJ
<https://orcid.org/0000-0003-2894-0654>

<https://www.naiu.kiev.ua/zagalnoakademichni-kafedri/kafedra-kriminalnogo-prava/zagalni-vidomosti/sklad-kafedri.html>

Контактний телефон: (044) 520-07-48

Електронна адреса: k006@naiu.kiev.ua; kkpnavs@ukr.net

Розклад навчальних занять:

Консультації: Очні: пн-пт з 14.00-16.00, каб. 316

Онлайн: електронною поштою, пн.-пт з 8.30 до 16.00

Стислий опис навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми застосування кримінального законодавства України» є формування глибоких теоретичних і практичних знань щодо практичного застосування кримінального законодавства України; вироблення у магістрів вміння орієнтуватися у сучасних проблемах кримінального законодавства, аналізувати їх та висловлювати власну думку щодо причин і варіантів вирішення цих проблем; формування практичних навичок правильного застосування положень Кримінального кодексу України при кваліфікації кримінальних правопорушень.

Тривалість – кількість кредитів ECTS 3,0; 90 годин (з них, аудиторної роботи – 30 год., самостійної роботи – 60 год.)

Форми та методи навчання. Форма навчання – денна (очна), заочна. При викладанні використовуються різноманітні методи навчання. Словесні (лекція, розповідь, пояснення, бесіда, навчальна дискусія); наочні (ілюстрація, демонстрація) тощо.

Система поточного контролю – здійснюється на всіх видах аудиторних занять (лекційні, семінарські, практичні) шляхом опитування, розв'язання ситуативних завдань, виконання самостійних робіт тощо.

Система підсумкового контролю – відбувається у вигляді заліку з врахуванням балів, отриманих під час навчання.

Дисципліна формує професійні компетентності для галузей знань 08 «Право». Обрана дисципліна дасть змогу сформуувати індивідуальну освітню траєкторію.

Під час вивчення дисципліни здобувач отримає:

- знання кваліфіковано відображати результати
- монологічне, діалогічне та полілогічне мовлення, застосовувати знання української наукової мови для забезпечення ефективної професійної комунікації (ПРН 5);
- формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу чинного кримінального законодавства та пропозиції щодо його вдосконалення, надавати фахові висновки стосовно окремих підходів до правового регулювання кримінально-правових відносин з достатньою обґрунтованістю, пояснювати характер кримінально-правових подій і процесів з розумінням професійного та суспільного контекстів (ПРН 11);
- організувати і проводити науково-теоретичні та прикладні дослідження з віктимологічної профілактики з використанням сучасної методології та інструментарію, вмінні розробляти заходи віктимологічного впливу на окремі види кримінальних правопорушень (ПРН 12);
- критично оцінювати сучасний стан правового регулювання публічно-правових відносин, висловлювати обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення конституційного та пов'язаних з ним інших галузей законодавства України, використовувати отримані навички в науково-педагогічній і професійній правозастосовній діяльності (ПРН 19).

Структура навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
Тема 1. Актуальні проблеми попередньої кримінально протиправної діяльності	Семинарське заняття: індивідуальні та групові опитування; перевірка засвоєння теоретичного матеріалу, письмова перевірка	Підготовка до дискусії за питаннями: 1. Які основні відмінності закінченого кримінального правопорушення від попередньої кримінально протиправної діяльності? 2. Визначте правила кваліфікації закінченого кримінального правопорушення. 3. Як відмежовувати попередню кримінально протиправну діяльність від виявлення умислу? 4. Як кваліфікується готування до кримінального правопорушення при альтернативному та неконкретизованому умислі? 5. Як кваліфікується невдала співучасть?
Тема 2. Актуальні проблеми співучасті у кримінальному правопорушенні.	Практичне заняття: здобувач вищої освіти вирішує практичні завдання з опрацювання актуальних проблем застосування кримінального законодавства України щодо кримінально-правової кваліфікації, які демонструються аудиторії, відповідають на завдання, поставлені викладачем або групою за вирішенням завданням	Підготовка до дискусії за питаннями: 1. Як відмежовувати попередню кримінально протиправну діяльність від виявлення умислу? 2. Які є правила кваліфікації кримінального правопорушення, вчиненого групою осіб? 3. Як кваліфікуються дії особи, яка створила злочинну організацію з метою вчинення тяжкого чи особливо тяжкого кримінального правопорушення, а також здійснювала керівництво такою організацією? 4. Які є правила кваліфікації кримінального правопорушення,

		вчиненого за попередньою змовою групою осіб? 5. Як кваліфікуються дії підбурювача, якщо він виконує ще й функцію пособника кримінального правопорушення?
Тема 3. Актуальні проблеми обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння	Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; перевірка засвоєння теоретичного матеріалу, письмова перевірка	Підготовка до дискусії за питаннями: 1. Які умови правомірності необхідної оборони? 2. Що означає перевищення меж необхідної оборони? 3. В якому випадку закон дозволяє застосовувати зброю, інші засоби та предмети незалежно від наслідків? 4. Чи є випадки, коли уявна оборона виключає кримінальну відповідальність? 5. Чим відрізняється необхідна оборона від крайньої необхідності?
Тема 4. Актуальні проблеми інших заходів кримінально-правового характеру	Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; перевірка засвоєння теоретичного матеріалу, письмова перевірка	Підготовка до дискусії за питаннями: 1. Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру. 2. Види спеціальних лікувальних установ, що здійснюють примусове лікування. 3. Дайте визначення примусових заходів медичного характеру. 4. Визначте види примусових заходів медичного характеру. 5. Розкрийте порядок припинення застосування примусових заходів медичного характеру.
Тема 5. Актуальні проблеми заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб	Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; перевірка засвоєння теоретичного матеріалу, письмова перевірка	Підготовка до дискусії за питаннями: 1. Розкрити поняття юридична особа. 2. Що є підставами застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру. 3. Розкрити конфіскація майна юридичної особи. 4. Розкрити ліквідація юридичної особи. 5. Застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру за сукупністю кримінальних правопорушень.
Тема 6. Актуальні проблеми кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи	Лекція: наочне представлення за допомогою ноутбука, проектора. Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; перевірка засвоєння теоретичного матеріалу, письмова перевірка.	Підготовка до дискусії за питаннями: 1. На які види поділяються умисні вбивства? 2. Чи можливо вбивство однієї людини і замах на життя іншої кваліфікувати як вбивство двох або більше осіб? 3. Чи можливе вчинення умисного

	<p>Практичне заняття: здобувач вищої освіти вирішує практичні завдання з опрацювання актуальних проблем застосування кримінального законодавства України щодо кримінально-правової кваліфікації, які демонструються аудиторії, відповідають на завдання, поставлені викладачем або групою за вирішеним завданням</p>	<p>вбивства з непрямим умислом? 4. Які види легких тілесних ушкоджень? 5. Чим відрізняється катування від інших видів кримінальних правопорушень проти здоров'я?</p>
<p>Тема 7. Актуальні проблеми кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи</p>	<p>Практичне заняття: здобувач вищої освіти вирішує практичні завдання з опрацювання актуальних проблем застосування кримінального законодавства України щодо кримінально-правової кваліфікації, які демонструються аудиторії, відповідають на завдання, поставлені викладачем або групою за вирішеним завданням</p>	<p>Підготовка до дискусії за питаннями: 1. Хто може бути потерпілим при зґвалтуванні? 2. Які наслідки не охоплюються «особливо тяжкими наслідками», при зґвалтуванні? 3. Які є типові форми насильницького задоволення статевої пристрасті неприродним способом? 4. З чим пов'язується досягнення особою статевої зрілості? 5. При яких умовах вчиняється примушування до вступу в статевий зв'язок?</p>
<p>Тема 8. Актуальні проблеми кримінальних правопорушень проти власності</p>	<p>Лекція: наочне представлення за допомогою ноутбука, проектора. Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; перевірка засвоєння теоретичного матеріалу, письмова перевірка. Практичне заняття: здобувач вищої освіти вирішує практичні завдання з опрацювання актуальних проблем застосування кримінального законодавства України щодо кримінально-правової кваліфікації, які демонструються аудиторії, відповідають на завдання, поставлені викладачем або групою за вирішеним завданням</p>	<p>Підготовка до дискусії за питаннями: 1. Яка основна відмінність крадіжки від грабежу? 2. Яка основна відмінність розбою від вимагання? 3. Що слід розуміти під насильством, небезпечним для життя чи здоров'я особи під час розбою? 4. У чому полягає схожість вимагання та примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов'язань? 5. Що є предметом незаконного привласнення особою знайденого або чужого майна, що випадково опинилося у неї?</p>
<p>Тема 9. Актуальні проблеми кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності</p>	<p>Практичне заняття: здобувач вищої освіти вирішує практичні завдання з опрацювання актуальних проблем застосування кримінального законодавства України щодо кримінально-правової кваліфікації, які</p>	<p>Підготовка до дискусії за питаннями: 1. Кваліфікація знищення, руйнування або пошкодження пам'яток – об'єктів культурної спадщини та самовільне проведення пошукових робіт на археологічній пам'ятці. 2. Кваліфікація знищення,</p>

	демонструються аудиторії, відповідають на завдання, поставлені викладачем або групою за вирішеним завданням	пошкодження або приховування документів чи унікальних документів Національного архівного фонду. 3. У чому полягає відмінність між масовими заворушеннями і груповим порушенням громадського порядку та хуліганства? 4. Що слід розуміти під грубим порушенням громадського порядку у кримінальному правопорушенні, передбаченому ст. 296 КК України? 5. В яких випадках грубе порушення громадського порядку при вчиненні хуліганства може бути визнане за ознакою особливої зухвалості та виняткового цинізму?
Тема 10. Актуальні проблеми кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг	Лекція: наочне представлення за допомогою ноутбука, проектора. Практичне заняття: здобувач вищої освіти вирішує практичні завдання з опрацювання актуальних проблем застосування кримінального законодавства України щодо кримінально-правової кваліфікації, які демонструються аудиторії, відповідають на завдання, поставлені викладачем або групою за вирішеним завданням	Підготовка до дискусії за питаннями: 1. Неправомірна вигода як предмет кримінального правопорушення: проблемні питання тлумачення. 2. Нематеріальні активи: проблемні питання визначення. 3. Службова особа публічного права як суб'єкт кримінального правопорушення у сфері службової діяльності. 4. Службова особа приватного права як суб'єкт кримінального правопорушення у сфері професійної діяльності.

Основні інформаційні джерела

1. Порядок обчислення розміру фактичних витрат закладу охорони здоров'я на стаціонарне лікування потерпілого від злочинного діяння та зарахування стягнених з винних осіб коштів до відповідного бюджету і їх використання: постанова Кабінету Міністрів України від 16 липня 1993 р № 545. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/545-93-%D0%BF>
2. Постанови Пленуму Верховного Суду. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/pro_sud/postanovap/.
3. Про застосування амністії в Україні: Закон України від 1 жовтня 1996 р. № 392/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/96-%D0%B2%D1%80>
4. Про незастосування строку давності до воєнних злочинів і злочинів проти людства: конвенція ООН від 26 листопада 1968 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_168
5. Про порядок здійснення помилування: положення затверджене Указом Президента України від 21 квітня 2015 р. № 223/2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/223/2015>
6. Про практику застосування примусових заходів медичного характеру та примусового лікування: постанова Пленуму Верховного Суду України від 3 червня 2005 р. № 7. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-05>
7. Про практику застосування судами законодавства у справах про злочини неповнолітніх: постанова Пленуму Верховного Суду України від 16 квітня 2004 р. № 5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va005700-04>
8. Про практику застосування судами кримінального законодавства про повторність, сукупність і рецидив злочинів та їх правові наслідки: постанова Пленуму Верховного Суду України від 4 червня 2010 р. № 7. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-10_7

9. Про практику застосування судами України законодавства про звільнення особи від кримінальної відповідальності: постанова Пленуму Верховного Суду України від 23 грудня 2005 р. № 12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0012700-05>

10. Про практику застосування судами України законодавства про погашення і зняття судимості: постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 жовтня 2003 р. № 16. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0016700-03>

11. Про практику призначення судами кримінального покарання: постанова Пленуму Верховного Суду України від 24 жовтня 2003 р. № 7. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-03/ed20031024>

12. Про практику розгляду судами кримінальних справ про злочини, вчинені стійкими злочинними об'єднаннями: постанова Пленуму Верховного Суду України від 23 грудня 2005 р. № 13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0013700-05>

13. Про практику розгляду судами справ про застосування примусових заходів виховного характеру: постанова Пленуму Верховного Суду України від 15 травня 2006 р. № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-06>

14. Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні: Закон України від 17 квітня 1991 р. № 962-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-12>

15. Про судову практику в справах про злочини проти життя та здоров'я особи. постанова Пленуму Верховного Суду України № 2 від 7 лютого 2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-03>

16. Про судову практику у справах про злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи: постанова Пленуму Верховного Суду України № 5 від 30 травня 2008 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-08>

17. Про судову практику у справах про необхідну оборону: постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 квітня 2002 р. № 1. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0001700-02>

18. Про судову практику у справах про хабарництво: постанова Пленуму Верховного Суду України № 5 від 26 квітня 2002 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-02>

19. Про умовно-дострокове звільнення від відбування покарання і заміну невідбутої частини покарання більш м'яким: постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 квітня 2002 р. № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-02>

Технічне обладнання та програмне забезпечення навчальної дисципліни

З метою організації належного викладання матеріалу з навчальної дисципліни використовується наступне обладнання: ноутбук, мультимедійний проектор, програмне забезпечення (IBM i2, ArcGIS), яке дозволяє ефективно та змістовно демонструвати належну інформацію під час занять. Крім того використовується програмне забезпечення: ZOOM, VIBER, MOODLE та інші, за допомогою якого можна проводити дистанційне навчання з навчальної дисципліни.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика вивчення та викладання навчальної дисципліни здійснюється з дотриманням основних нормативних документів Національної академії внутрішніх справ:

1. Положення про організацію освітнього процесу в Національній академії внутрішніх справ : рішення Вченої ради Національної академії внутрішніх справ від 29 листопада 2016 року, протокол № 23/6-3, введено в дію наказом НАВС від 13 грудня 2016 року № 1893.

2. Положення про академічну доброчесність у Національній академії внутрішніх справ : рішення Вченої ради Національної академії внутрішніх справ від 27 березня 2018 р., протокол № 5, введено в дію наказом НАВС від 30 березня 2018 року № 422.

3. Положення про організацію академічної мобільності учасників освітнього процесу у Національній академії внутрішніх справ : рішення Вченої ради Національної академії внутрішніх справ від 26 січня 2021 року, протокол № 1, введено в дію наказом НАВС від 4 лютого 2021 року № 118.

4. Положення про дистанційне навчання в Національній академії внутрішніх справ : Рішення Вченої ради Національної академії внутрішніх справ від 24 квітня 2018 року, введено в дію наказом НАВС від 2 травня 2018 року № 642.

5. Положення про відділ організації наукової діяльності та захисту прав інтелектуальної власності.

6. Положення про наукові товариства курсантів, слухачів і студентів НАВС : наказ Національної академії внутрішніх справ від 14 листопада 2017 року № 1893 «Про затвердження Положення про наукові гуртки курсантів, слухачів і студентів академії».

Після здійснення вибору цієї дисципліни вона стає обов'язковою для вивчення та включається до індивідуального навчального плану здобувача.

Аудиторна робота (поточне накопичення балів)										Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
										залік	
Мах 60%										Мах 40%	Мах 100%
Тем а 1	Тем а 2	Тем а 3	Тем а 4	Тем а 5	Тем а 6	Тем а 7	Тем а 8	Тем а 9	Тем а 10		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90–100	відмінно	A	відмінне виконання
85–89	добре	B	вище середнього рівня
75–84		C	загалом хороша робота
66–74	задовільно	D	непогано
60–65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35–59	незадовільно	FX	необхідне перекладання
1–34		F	необхідно повторне вивчення курсу